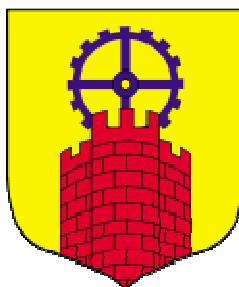

Przedsiębiorstwo Usługowe "GEOGRAF"
41-303 Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 30/34

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTO ZABRZE
Obszar osiedla Słoneczna Dolina

Autor: dr Jerzy Wach
mgr Marcin Ścisłowski
lic. Monika Wach

Dąbrowa Górnicza, 2009 r.

Spis treści

1. WSTĘP.	4
2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	5
2.1. Zawartość projektowanego dokumentu	5
2.2. Cele projektowanego dokumentu	7
2.3. Powiązania z innymi dokumentami	8
2.4. Przeznaczenie terenów	9
2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie	11
3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)	22
3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	22
3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	30
3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.	31
3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	32
3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko.	36
4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	45
4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	45
4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie	49
5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	50
6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	52
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	53

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	54
9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	56
10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU . . .	57

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (art. 14, art. 20) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym*. W oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. *o zagospodarowaniu przestrzennym* oraz ustawę z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* Rada Miejska w Zabrzu podjęła w dniu 17.03.2008 r. stosowną uchwałę o *przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrzu, obejmującego obszar ograniczony ulicami: M. Mielżyńskiego, W. Korfantego, J. Heweliusza, R. Szkubacza*.

Podstawą prawną opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasto Zabrze – obszar osiedla Słoneczna Dolina” jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2009.199.1227). Niniejszą prognozę wykonano na zlecenie Urzędu Miasta Zabrze dla potrzeb projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze. Szczegółowy zakres opracowania uzgodniony został ze Zleceniodawcą.

W opracowaniu na początku rozdziałów i podrozdziałów przytoczono dosłowne brzmienie właściwego fragmentu ustawy, do którego odnosi się tekst zawarty w danym rozdziale.

2. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Zawartość projektowanego dokumentu

Jak już podano we wstępie, opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar ograniczony ulicami: M. Mielżyńskiego, W. Korfanteo, J. Heweliusza, R. Szkubacza w osiedlu Słoneczna Dolina w Zabrze.

Projekt planu obejmuje:

- 1) treść uchwały;
- 2) rysunek planu – plansza podstawowa – wykonany na aktualnej mapie ewidencyjnej w skali 1 : 2000;
- 3) załącznik nr 1 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasad ich finansowania zgodnie z przepisami o finansach publicznych;
- 4) załącznik nr 2 - Rozstrzygnięcie Rady Miasta dotyczące sposobu rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu niniejszego planu w trakcie wyłożenia do publicznego wglądu.

W treści uchwały zawarto słowniczek pojęć użytych w uchwale.

Przedmiotem ustaleń projektu planu są:

- 1) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 2) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 3) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- 4) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 5) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- 6) parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki gęstości zabudowy;
- 7) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- 8) warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 9) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 10) ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania.

W podrozdziałach 2.4 i 2.5 podano w sposób skrótowy nowe przeznaczenie terenów zaproponowane w projekcie planu oraz ustalenia dotyczące zasad funkcjonowania obszaru.

2.2. Cele projektowanego dokumentu

Celem opracowanego projektu planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie nowego przeznaczenia i warunków zagospodarowania dla terenów wskazanych w wyżej wymienionej uchwale. Przygotowywany plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar osiedla Słoneczna Dolina w Zabrze, ograniczony ulicami M. Mielżyńskiego, W. Korfatego, J. Heweliusza i R. Szkubacza.

2.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt planu opracowany został w powiązaniu z:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze opracowanym i przyjętym przez Radę Miejską;
- 2) warunkami ekofizjograficznymi północnej części Miasta Zabrze;
- 3) uchwałą Nr XXII/276/08 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrzu, obejmującego obszar ograniczony ulicami: Mielżyńskiego, Korfantego, Heweliusza, Szkubacza.

2.4. Przeznaczenie terenów

Przedstawiony projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zmienia przeznaczenie terenów przyjęte dotychczasowymi uchwałami Rady Miejskiej i ustala nowe. Szczegółowy opis znajduje się w projekcie uchwały. Poniżej podano w sposób skrócony poszczególne wydzielania terenów:

- MM** **przeznaczenie podstawowe:** tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej: jednorodzinnej i wielorodzinnej;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących wbudowanych w zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- MN** **przeznaczenie podstawowe:** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- MW** **przeznaczenie podstawowe:** tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- UH** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług handlu;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- UZ** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług zdrowotnych;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- UA** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług administracji;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- UE** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług edukacji;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;

- UK** **przeznaczenie podstawowe:** tereny usług kultury;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- CC** **przeznaczenie podstawowe:** tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej systemu ciepłowniczego;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni izolacyjnej, infrastruktura komunikacyjna;
- UR** **przeznaczenie podstawowe:** tereny drobnej wytwórczości;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej, infrastruktura techniczna i komunikacyjna;
- KD** **przeznaczenie podstawowe:** tereny dróg publicznych, infrastruktura komunikacyjna;
przeznaczenie dopuszczalne: tereny usług towarzyszących, tereny zieleni izolacyjnej, infrastruktura techniczna.

2.5. Ustalenia ogólne zawarte w projektowanym dokumencie

W celu ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zapewnienia bezpieczeństwa ludzi w projekcie planu zawarto następujące ustalenia sformułowane w postaci zasad zagospodarowania terenu:

A. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego:

1. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MM, MN, UH, UK** ustalono zakaz budowy ogrodzeń pełnych.
2. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MM, MN, UA, UZ, UH, UE, UK** ustalono zakaz stosowania od strony ulicy publicznej ogrodzenia z prefabrykatów betonowych.
3. Dla terenów oznaczonych symbolem **MM, MN, MW, UA, UZ, UH, UE, UK, UR** wprowadzono nakaz stosowania określonych materiałów elewacyjnych i pokryć dachowych.
4. Dla terenów oznaczonych symbolem **MM, MN, MW, UA, UZ, UH, UE, UK, UR** ustalono nakaz dla nowoprojektowanych budynków gospodarczych i garażowych nawiązania formą architektoniczną do architektury budynków mieszkalnych.
5. Dla terenów oznaczonych symbolem **MM** ustalono nakaz opracowania projektu zagospodarowania obejmującego całą jednostkę funkcjonalną planu.
6. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MM, MN, UA, UZ, UH, UE, UK, CC, UR, KD** dopuszcza się lokalizację obiektów małej architektury związanych ze wskazanym przeznaczeniem terenu oraz ogrodów przydomowych.
7. Dla terenów oznaczonych symbolem **MW, MM, MN, UA, UZ, UE, UK** dopuszcza się dla zieleni urządzonej lokalizację obiektów zaplecza socjalnego i sanitarnego.
8. Dla terenów oznaczonych symbolem **CC** dopuszcza się lokalizację zieleni izolacyjnej.
9. Dla terenów oznaczonych symbolem **UZ, UK** dopuszcza się zagospodarowanie terenu w formie ogólnodostępnej zieleni urządzonej o charakterze parkowym i rekreacyjnym.
10. Dla terenów oznaczonych symbolem **MN** ustalono zakaz lokalizacji masztów nośnych telefonii komórkowej.

11. Dla terenów oznaczonych symbolem **CC** dopuszcza się lokalizację innych sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

B. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

1. W zakresie ogólnym:

- a) dla terenów oznaczonych symbolem **MM, MN, MW** ustalono zakaz prowadzenia wszelkiej działalności stanowiącej źródło emisji do powietrza;
- b) dla terenów oznaczonych symbolem **MM, MN, MW, UA, UZ, UE, UK, UR** ustalono nakaz gromadzenia i oczyszczania ścieków oraz prowadzenia gospodarki odpadami zgodnie z zasadami przyjętymi w gminie oraz przepisami odrębnymi;
- c) dla terenów oznaczonych symbolem **MM, MN, MW, UA, UH, UE, UK, UR** dopuszczono renowację sanitarną zieleni polegającą na prześwietlaniu z dopuszczeniem cięć i wycinki pielęgnacyjnej i sanitarnej. Dopuszczenie wycinki zieleni nie dotyczy drzew lub grup drzew uznanych za zabytki przyrody lub dla których właściwy wydział zgłosił uwagę o zamiarze przystąpienia w ciągu trzech miesięcy od daty wystąpienia o zgodę na wycinkę do uznania przedmiotowych drzew lub grupy drzew za zabytki przyrody;
- d) dla terenów oznaczonych symbolem **MN, MW, UA, UZ, UH, UE, UK, UR** ustalono zakaz lokalizacji przydomowych (indywidualnych) oczyszczalni ścieków;
- e) dla terenów oznaczonych symbolem **UA, UZ, UE, UK, UR** ustalono zakaz realizacji usług i wszelkiej działalności, które mogą powodować emisję substancji do powietrza w stopniu przekraczającym dopuszczalne wartości stężeń tych emisji w powietrzu, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny;
- f) dla terenów oznaczonych symbolem **UZ, UH, MW, MM, MN** ustalono zakaz prowadzenia działalności przekraczającej normy jakości środowiska;
- g) dla terenów oznaczonych symbolem **UH** ustalono zakaz gromadzenia odpadów niebezpiecznych;
- h) dla terenów oznaczonych symbolem **UH, UR** ustalono zakaz budowy zbiorników na paliwa płynne i gaz dla celów handlowych;
- i) dla terenów oznaczonych symbolem **KD**:

- ustalono nakaz zachowania wymagań w zakresie ochrony środowiska zgodne z przepisami odrębnymi;
- ustalono nakaz objęcia ochroną w ramach ochrony wartości kulturowych istniejących dóbr kultury (krzyże przydrożne, itp.);
- nakaz wykonania projektu zagospodarowania dla lokalizacji obiektów małej architektury.

2. W zakresie ochrony **powietrza atmosferycznego**:

- a) ustalono nakaz zaopatrzenia w ciepło dla zabudowy mieszkaniowej z lokalnych lub indywidualnych źródeł z zastosowaniem ekologicznych nośników ciepła, spełniających wymogi ochrony środowiska (w tym energii elektrycznej i gazu);
- b) ustalono zakaz prowadzenia działalności przekraczającej normy jakości środowiska.

3. W zakresie ochrony **wód i gruntu**:

- a) ustalono nakaz odprowadzania ścieków bytowych wyłącznie do kanalizacji sanitarnej (zakaz instalacji oczyszczalni indywidualnych);
- b) ustalono nakaz stosowania wydzielonych miejsc do gromadzenia odpadów oraz nakaz likwidacji wszelkich składowisk odpadów i śmieci.

4. W zakresie ochrony **elementów przyrodniczych**:

- a) ustalono nakaz ograniczenia degradacji i zaniedbania elementów zieleni.

5. W zakresie ochrony przed **hałasem, wibracjami i promieniowaniem elektromagnetycznym**:

- a) dla terenów oznaczonych symbolem **MW** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tj. 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej;
- b) dla terenów oznaczonych symbolem **MM** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, tj. 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej;
- c) dla terenów oznaczonych symbolem **MN, UA** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tj. 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej;
- d) dla terenów oznaczonych symbolem **UZ** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów szpitali w mieście, tj. 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej;

- e) dla terenów oznaczonych symbolem **UH** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, tj. 55 dB w porze dziennej i 45 dB w porze nocnej;
 - f) dla terenów oznaczonych symbolem **UE, UK** ustalono nakaz przyjęcia dopuszczalnego poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tj. 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej;
 - g) dla ochrony obszaru przed promieniowaniem elektromagnetycznym wprowadzono strefy ochronne od linii energetycznych i obiektów emitujących pola elektromagnetyczne, w których obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów ze stałym pobytem ludzi;
 - h) dla terenów oznaczonych symbolem **MN, MW, MM** ustalono zakaz lokalizacji masztów nośnych telefonii komórkowej.
6. W zakresie ochrony **krajobrazu i wartości przyrodniczych**:
- a) ustalono nakaz ograniczenia degradacji i zaniedbania elementów zieleni.

C. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

1. Wyznaczono obiekty objęte ochroną – budynki mieszkalne przy ul. Nowodworskiej nr 3 i 4.
2. Wyznaczono tereny podlegające ochronie – aleja ulicy Nowodworskiej.
3. Objęte ochroną istniejące w obrębie planu tereny i dobra kultury należy traktować podobnie jak tereny i obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej i w przypadku prowadzenia prac polegających na remoncie i rozbudowie należy je uzgodnić z właściwym urzędem ochrony zabytków.
3. Ustalono nakaz zachowania alejowego charakteru ulicy Nowodworskiej.

D. Wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych:

1. Ustala się, iż przestrzeń publiczną stanowią:
 - a) ulice publiczne – **KD**;
 - b) tereny usług administracji, handlu, edukacji, kultury, tereny zieleni urządzonej i izolacyjnej;
 - c) ogólnodostępne place i miejsca postojowe;
 - d) ciągi piesze, pieszo-rowerowe i rowerowe.

2. Zasady kształtowania zagospodarowania terenu przestrzeni publicznej:
 - a) zakaz budowy stałych ogrodzeń wewnątrz jednej przestrzeni publicznej;
 - b) nakaz przestrzegania zasady zapewnienia dostępności w korzystaniu z przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych;
 - c) nakaz zachowania powiązań sieci rowerowej z opracowaniem dot. ścieżek rowerowych dla całego miasta.
3. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej obiektów małej architektury:
 - a) dopuszcza się wydzielanie i wzbogacanie poszczególnych obszarów przestrzeni publicznej zielenią i elementami małej architektury, akcentami plastycznymi, kompozycją podłogi wnętrza urbanistycznego, oświetlenia ulicznego itp.
4. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej urządzeń reklamowych
 - a) urządzenia reklam, lokalizowane w terenie przeznaczonym pod infrastrukturę komunikacyjną wymagają w szczególności uwzględnienia wymogów:
 - bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - nie kolidowania z obiektami i urządzeniami istniejącymi lub planowanymi do lokalizacji w pasie wyznaczonym pod komunikację;
 - b) urządzenia reklam, wymagają akceptacji formy plastycznej, kształtu i rozwiązania technicznego oraz w szczególności uwzględniać wymogi:
 - wkomponowania w otoczenie,
 - estetyki;
 - dobrej jakości ekspozycji;
 - c) dopuszcza się reklamy wielkoformatowe zgodnie z ustaleniami planu;
 - d) zakaz lokalizacji reklam wielkoformatowych jedna za drugą;
 - e) nakaz zachowania jednorodnego charakteru konstrukcji urządzeń reklamowych.
5. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej tymczasowych obiektów usługowo-handlowych:
 - a) nakaz lokalizacji tymczasowej zabudowy usługowo – handlowej w grupach funkcjonalno–przestrzennych powiązanych z zielenią, ciągami pieszymi i obiektami małej architektury;
 - b) dopuszczono lokalizację zabudowy nie związanej trwale z gruntem o funkcjach zgodnych z wyznaczonymi funkcjami terenu.
6. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej urządzeń technicznych:

- a) nakaz lokalizacji niezbędnych urządzeń technicznych w sposób nie kolidujący z walorami estetycznymi przestrzeni publicznej oraz w sposób nie ograniczający możliwości użytkowania.

7. Zasady umieszczania w przestrzeni publicznej zieleni:

- a) dopuszczono umieszczanie zieleni wysokiej i niskiej tworzącej wnętrza urbanistyczne;
- b) dopuszczono stosowanie zieleni niskiej oraz wysokiej jako elementu oznaczenia granicy nieruchomości lub stosowania różnych sposobów zagospodarowania terenu.

E. Zasady określenia parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy

1. Dla terenów **MN, MM** wskaźniki zainwestowania działek nie powinny przekraczać 40 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 30 %.
2. Dla terenów **MW** wskaźniki zainwestowania działek nie powinny przekraczać 40 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.
3. Dla terenów **MM/UA/UH/UE/UK/UZ** wskaźniki zainwestowania działek nie powinny przekraczać 50 %, a minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.
4. Dla terenów **UR/UK/UE/UH** minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 25 %.
5. Dla terenów **CC** minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej powinien wynosić 15 %.

F. Zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości:

1. Nakaz zapewnienia dla każdej nowej działki budowlanej dostępu do drogi publicznej.
2. Nakaz dla wydzielanej nowej nieruchomości wymagającej dojazdu z drogi nie będącej w zarządzie gminy uzyskania zgody właściwego zarządcy drogi.
3. Nakaz stosowania od strony dojazdu do drogi publicznej minimalnej szerokości dla wydzielanej nowej działki budowlanej z przeznaczeniem pod zabudowę:
 - a) wielorodzinną – 20 m;
 - b) jednorodzinną:

- w zabudowie wolnostojącej – 16 m;
 - w zabudowie bliźniaczej – 12 m;
 - w zabudowie szeregowej – 6 m;
 - c) pozostałą – 10 m.
3. Nakaz stosowania minimalnej powierzchni dla wydzielanej nowej działki budowlanej z przeznaczeniem pod zabudowę:
- a) wielorodzinną – 2000 m²;
 - b) jednorodzinną:
 - w zabudowie wolnostojącej – 600 m²;
 - w zabudowie bliźniaczej – 400 m²;
 - w zabudowie szeregowej – 200 m²;
 - c) usługową – nie określono;
4. Nakaz stosowania kąta położenia granic działek w stosunku do pasa drogowego dla wydzielanej nowej działki budowlanej z przeznaczeniem pod zabudowę w przedziale 60°-90°.
5. Dopuszczono wydzielenie działki służącej wyłącznie zapewnieniu dojazdu.
6. Nakaz stosowania minimalnych parametrów dla wydzielonej działki z przeznaczeniem wyłącznie na dojazd:
- a) szerokość: minimum 10 m dla zabudowy wielorodzinnej oraz 5 m dla zabudowy jednorodzinnej;
 - c) pozostałych parametrów spełniających warunki dla lokalizacji drogi pożarowej.
7. Dopuszczono podział polegający na wydzieleniu samodzielnej działki budowlanej bez bezpośredniego dojazdu do drogi publicznej pod warunkiem zapewnienia dojazdu przez ulicę wewnętrzną, wydzielenia odrębnej działki z przeznaczeniem na dojazd i obciążenie jej notarialnie ustanowioną służebnością dojazdu lub zapewnienie dojazdu poprzez inną wskazaną działkę lub zespół działek, które posiadają notarialnie ustanowioną służebność dojazdu z drogi publicznej.
8. Zakaz podziału nieruchomości poprzez wydzielenie stanowiących odrębną nieruchomość pomieszczeń o funkcji mieszkaniowej (dla terenów usług kultury i edukacji).

G. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz zasady obsługi:

1. Ustalono minimalne ilości miejsc parkingowych dla obiektów o różnych funkcjach.
2. W przypadku łączenia funkcji o różnych ilościach miejsc parkingowych, obowiązuje zasada odrębnego obliczania ilości miejsc parkingowych dla danej funkcji wg wskazanych parametrów z nakazem realizacji sumy wyliczonej ilości miejsc parkingowych.
3. Ilość miejsc parkingowych należy zapewnić na działce lub zespole działek do których inwestor ma tytuł prawny w granicach jednostki funkcjonalnej planu.
4. Co najmniej 10 % wyznaczonych ogólnodostępnych miejsc parkingowych powinno być dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i w czytelny sposób oznaczonych, lecz nie mniej niż 1 stanowisko.

H. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej:

1. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w wodę**:
 - a) nakaz pełnego pokrycia zapotrzebowania na wodę w oparciu o miejską sieć wodociągową;
 - b) nakaz realizacji nowej sieci wodociągowej dla obsługi programu mieszkaniowo – usługowego na terenach wyznaczonych w planie;
 - c) nakaz wyprzedzającej bądź równoczesnej realizacji sieci wodociągowej, przed przystąpieniem do zagospodarowania terenów wyznaczonych w planie, pod lokalizację budownictwa wielorodzinnego;
 - d) nakaz realizacji wodociągu przesyłowego na odcinku od ulicy Tarnopolskiej do ulicy Tatarkiewicza;
 - e) dopuszczono zachowanie przebiegów istniejącej sieci wodociągowej.
2. Ustala się następujące zasady odprowadzenia **ścieków sanitarnych i deszczowych**:
 - a) nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacyjnego, z odprowadzeniem ścieków bytowo-gospodarczych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, a wód opadowych do istniejącej sieci kanalizacji deszczowej;

- b) nakaz wyposażenia w układ sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej terenów wyznaczonych w planie pod lokalizację nowego programu budownictwa mieszkaniowo – usługowego;
- c) zakaz odprowadzenia ścieków bytowo gospodarczych bez oczyszczenia do cieków powierzchniowych i do gruntu;
- d) zakaz wyposażania budownictwa jednorodzinnego w lokalne urządzenia do oczyszczania ścieków (małe oczyszczalnie ścieków) oraz w przydomowe osadniki (szamba).

3. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w energię elektryczną**:

- a) nakaz dostawy energii elektrycznej z miejskiego systemu elektroenergetycznego;
- b) nakaz realizacji nowej sieci kablowej 20 kV, wraz z niezbędną ilością stacji transformatorowych, dla obsługi programu mieszkaniowo-usługowego przewidzianego do realizacji w planie;
- c) dopuszczono zachowanie przebiegu istniejącej linii wysokiego napięcia 110 kV z możliwością przełożenia jej trasy;
- d) dopuszczono zachowanie przebiegów istniejących linii kablowych średnich napięć 20 kV;
- e) dopuszczono lokalizację nowych stacji transformatorowych na terenach nie wyznaczonych pod takie zagospodarowanie w planie;
- f) dopuszczono prowadzenie linii energetycznych kablowych w liniach rozgraniczających projektowanych dróg i ulic.

5. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w gaz**:

- a) dopuszczono dostawę gazu dla potrzeb odbiorców komunalnych siecią gazową średnio i niskoprężną, zasilaną z gazociągu podwyższonego ciśnienia DN 250 CN 1,6 MPa przebiegającego przez analizowany teren;
- b) dopuszczono wykorzystanie gazu do pokrycia potrzeb bytowo-gospodarczych, do przygotowania ciepłej wody, jak również do ogrzewania domów;
- c) dopuszczono realizację sieci gazowniczej niezbędnej dla obsługi nowego programu mieszkaniowo – usługowego przyjętego w planie zagospodarowania przestrzennego;
- d) dopuszczono prowadzenie nowych linii gazowniczych we wszystkich drogach i ulicach istniejących oraz projektowanych w obrębie analizowanego terenu;

- e) dopuszczono zachowanie przebiegów istniejącej sieci gazowniczej średniego podwyższonego ciśnienia 2x DN 500 CN 1,6 MPa i DN 250 CN 1,6 MPa;
- f) nakaz stosowania odległości od istniejących gazociągów ułożonych w ziemi wg przepisów odrębnych.

6. Ustala się następujące zasady **zaopatrzenia w ciepło**:

- a) dopuszczono zaopatrzenie w ciepło z istniejącego ciepłociągu zlokalizowanego po zachodniej stronie analizowanego terenu;
- b) dopuszczono dla terenów budownictwa mieszkaniowo-usługowego ogrzewanie z lokalnego źródła ciepła (kotłowni) bądź wprowadzenie indywidualnych rozwiązań w oparciu o paliwa proekologiczne, energię elektryczną, gaz i inne.

I. Ustalenia dotyczące ograniczeń funkcjonalnych obszarów:

1. Dla terenów znajdujących się w strefie płytkiego występowania wód gruntowych (poniżej 1 m p.p.t.) ustalono:
 - a) zakaz gromadzenia i składowania odpadów i śmieci;
 - b) zakaz składowania mas ziemnych, gruzu;
 - c) nakaz przeprowadzenia badania geotechnicznego i hydrogeologicznego dla inwestycji trwale związanych z gruntem w celu dokładnego rozpoznania warunków gruntowo-wodnych z uwagi na okresowo zmienne i płytkie zaleganie pierwszego poziomu wód gruntowych (obszary ograniczone hydroizobatą 1m);
 - d) nakaz uwzględnienia wynikających z przeprowadzonych badań wniosków dotyczących planowanych inwestycji w szczególności w zakresie ochrony przed wilgocią.
2. Dla terenów znajdujących się w strefach od linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (o szerokości 60 m) ustalono:
 - a) zakaz sadzenia zieleni wysokiej;
 - b) zakaz lokalizacji nowych obiektów przeznaczonych do stałego pobytu ludzi;
 - c) nakaz zagospodarowania terenu w sposób umożliwiający dostęp obsługi technicznej do słupów i kabli linii elektroenergetycznych;
 - d) dopuszcza się na podstawie przepisów odrębnych sytuowanie zabudowy w przedmiotowej strefie.

J. Zasady i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów:

1. Do czasu docelowego zagospodarowania dopuszcza się zachowanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania istniejących obiektów i terenów pod następującymi warunkami:
 - a) do czasu docelowego sposobu zagospodarowania, powierzchnie dotychczasowego sposobu użytkowania są traktowane jak funkcja uzupełniająca i obliczane jak w definicji „powierzchni funkcji uzupełniającej” lecz bez prawa zwiększania ich powierzchni;
 - b) dopuszczono w ramach utrzymania dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania wykonywanie w istniejących obiektach robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę z zachowaniem ilości powierzchni dotychczas użytkowanej z zastrzeżeniem;
 - c) dopuszcza się powiększenie powierzchni dotychczasowego sposobu użytkowania do 10 % powierzchni użytkowanej w sposób dotychczasowy, a wyliczonej jak powierzchnia funkcji uzupełniającej, lecz nie więcej niż 50 m² na terenach oznaczonych symbolem **MW** i **MM** oraz nie więcej niż 200 m² na terenach pozostałych.

3. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PROJEKTOWANYM DOKUMENTEM (OKREŚLENIA, ANALIZY I OCENY)

3.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Fundament geologiczny analizowanego terenu stanowią utwory karbońskie, w których uformowana została tzw. niecka bytomska. Jest to synklinalne zapadlisko karbońskie wypełnione utworami triasowymi. Oś niecki przebiega od strony Miechowic wzdłuż długiego dopływu Potoku Mikulczyckiego. Na analizowanym obszarze występuje zachodni skraj niecki; osady karbonu produktywnego nie występują tutaj na powierzchni ani bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi. W obrębie opisywanego obszaru w podłożu osadów czwartorzędowych występują serie wapienia muszlowego (trias środkowy). Stanowią je dolomity epigenetyczne - kruszconośne. Oprócz nich, na większej części obszaru, występują trzeciorzędowe iły, mułki, piaski i piaskowce warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich.

Analizowany teren w całości przykryty jest warstwą utworów czwartorzędowych o zróżnicowanej miąższości. Największe miąższości czwartorzędu występują w obrębie form kopalnych, gdzie dochodzą do ok. 40-50 m. Są to głównie fluwioglacjalne piaski i żwiry gliniaste podścielone warstwą glin zwałowych zlodowacenia odry (środkowopolskiego). W czasie kolejnego zlodowacenia (wisły) analizowany obszar

znajdował się w strefie klimatu peryglacjalnego. Powstały wówczas miększe serie glin stokowych okrywających cały opisywany teren. Gliny te charakteryzują się dużą zawartością frakcji pylastej, co wpływa na znaczne zaglinienie i uszczelnienie podłoża.

Po ustąpieniu lądolodów plejstoceniowych zaczął się holoceniowy cykl rozwoju środowiska. Cykl ten szczególnie zaznaczył się w obrębie den dolinnych, w których zostały zakumulowane namuły rzeczne.

Rzeźba współczesnej powierzchni topograficznej jest ściśle uzależniona od opisanej budowy geologicznej. Niemal cały analizowany obszar stanowią stoki denudacyjne utworzone w okresie czwartorzędowym. Silne zaawansowanie denudacyjne obszaru widoczne jest poprzez dolinki rozcinające jego powierzchnię. Część północną obszaru stanowi równina moreny dennej.

Warunki klimatyczne i topoklimatyczne

Analizowany obszar Zabrze zlokalizowany jest, według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w środkowej części dzielnicy XV (częstochocko-kieleckiej). Położenie obszaru w środkowym pasie południkowym Polski sprawia, że docierają tu masy powietrza wilgotnego z Atlantyku i masy suchego powietrza kontynentalnego ze wschodu. Ścieranie się tych mas powoduje przejściowość klimatu w regionie, wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych. Dzielnicę XV charakteryzują następujące warunki:

- 1) średnia temperatura stycznia wynosi $-3,0^{\circ}\text{C}$,
- 2) średnia temperatura lipca około $17,2^{\circ}\text{C}$,
- 3) średnia temperatura roczna $7,6-7,7^{\circ}\text{C}$,
- 4) dni z przymrozkami od 112 do 130,
- 5) dni mroźnych ok. 20-40,
- 6) ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- 7) czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 50 dni,
- 8) okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- 9) opady atmosferyczne zróżnicowane, do 700 mm/rok,
- 10) przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla

scharakteryzowania stosunków opadowych obszaru wybrano posterunek opadowy IMiGW położony w Zabrze-Rokitnicy (tab. 1).

Tabela 1. Zestawienie średnich miesięcznych sum opadów atmosferycznych z wielolecia 1968-2000 w roku przeciętnym (a), w roku wilgotnym (b), w roku suchym (c) dla posterunku opadowego IMiGW w Rokitnicy.

Posterunek m n.p.m. (lata)	Sumy opadów miesięcznych (w mm)												Suma roczna
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Rokitnica													
300,0 a	49	48	43	37	40	48	74	87	104	77	59	51	718
(1968- b	77	52	12	37	31	49	90	104	328	48	61	67	956
2000) c	17	28	25	22	15	14	134	49	64	28	77	20	493

Lata wilgotne: Rokitnica - 1997

Lata suche: Rokitnica - 1984

Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w analizowanym rejonie kształtują się w granicach 718 mm. Widoczne jest w latach ekstremalnych znaczne zróżnicowanie sum rocznych: w latach wilgotnych - 956 mm i suchych – 493 mm. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Stosunek średnich sum opadów półrocza letniego do zimowego wynosi 1,7. Średnio na analizowanym obszarze spada w półroczu letnim (IV-IX) około 63 % sumy rocznej opadu. Maksima opadowe występują w lipcu, czerwcu i sierpniu, średnio po 77-104 mm opadu. Minima opadowe zaś w lutym, styczniu i marcu, kiedy notuje się opady w granicach 37-43 mm. W całym okresie zimowym sumy opadów kształtują się na poziomie 37-51 mm.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona najbliżej opracowywanego obszaru stacja meteorologiczna posiadająca dane anemometryczne reprezentatywne dla regionu znajduje się w Katowicach. Z danych IMGİW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Katowice dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 50 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich (rys. 2). Około 11 % przypadków stanowią cisze. Prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 3,1 m/s (średnia roczna).

Na analizowanym obszarze dominującym typem topoklimatu jest topoklimat związany z powierzchniami nachylonymi (1.2). W takim przypadku w ciągu nocy ciepło jest oddawane do przyziemnej warstwy atmosfery przeciwdziałając większym spadkom temperatur. W warunkach niekorzystnych (słabsze nagrzanie podłoża, szybszy spadek temperatury w warstwie przyziemnej) następuje spływ chłodnego powietrza po stoku, co przeciwdziała jego stagnowaniu i dalszemu ochładzaniu. Powoduje to zmniejszenie częstości występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa klimatów korzystnych zarówno dla upraw polowych, jak i zabudowy. Brak intensywnego urzeźbienia obszaru sprzyja dobremu przewietrzaniu terenu już przy bardzo słabych wiatrach.

Drugim pod względem zajmowanej powierzchni jest topoklimat charakterystyczny dla powierzchni płaskich lub o niewielkich nachyleniach położonych poza dnami dolin (2.1). Występowanie tego typu warunków topoklimatycznych jest uwarunkowane głównie litologią podłoża. W przypadku powierzchni gdzie udział frakcji ilastej w osadach jest przeważający, wilgotność podłoża jest podwyższona, co z kolei wpływa na poprawę właściwości przewodzenia ciepła z głębszych warstw podłoża, nie dopuszcza do zbytniego jego wyziębienia, a brak zwartej pokrywy roślinnej umożliwia podgrzewanie dolnych warstw powietrza. Powoduje to zmniejszenie częstości występowania przymrozków w okresach wiosennych i jesiennych. Jest to grupa topoklimatów korzystnych zarówno dla upraw polowych, jak i zabudowy. Ten typ topoklimatu występuje w północnej części opisywanego obszaru.

Wody powierzchniowe

Analizowany obszar Zabrze odwadniany jest przez trzy potoki bez nazwy, uchodzące do Potoku Żernickiego, dopływu Bytomki - prawostronnego dopływu Kłodnicy.

Na podstawie analizy danych regionalnych można stwierdzić, iż potoki analizowanego regionu mają reżim wyrównany z wezbraniem letnim i bardzo słabym drugorzędnym wezbraniem wiosennym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Zgodnie z tak wyrażonym reżimem potoki na analizowanym obszarze przez cały rok zasilane są z odpływu gruntowego, natomiast przepływy podwyższone spowodowane są opadami letnimi i topnieniem śniegu wiosną.

Zasadniczą cechą reżimu rzeczny jest jego sezonowa zmienność oraz nieregularność przepływów wynikająca ze zmienności warunków

hydrometeorologicznych danego roku na tle zmienności wieloletniej. Sezonową zmienność odpływu można określić wartością liczbową jako amplitudę przepływów średnich miesięcznych z wielolecia. Dla innych rzek regionu posiadających dane pomiarowe amplituda ta jest znaczna i często przekracza 100 %, co wskazuje na znaczne wahania przepływów spowodowane bieżącymi warunkami hydrometeorologicznymi.

Istotnym parametrem charakteryzującym zasobność obszaru w wodę jest wskaźnik spływu jednostkowego (q). Dla zlewni porównywalnych posiadających dane pomiarowe wskaźnik ten wynosi przeciętnie 5,40 l/s z 1 km².

Jednym z istotnych problemów hydrologicznych jest problem zagrożenia powodziowego. Przeprowadzone rozpoznanie terenowe i analizy kartometryczne wskazują, iż w obrębie analizowanego obszaru zagrożenie powodziowe nie wystąpi z uwagi na relatywnie duże spadki den dolinnych. Zalane mogą zostać dna potoków (tzw. terasa zalewowa). Podtopienia terenu mogą wystąpić także w miejscach zbyt małych lub zanieczyszczonych przepustów drogowych, które uniemożliwią spływ wody po nawałnych opadach. W granicach omawianego obszaru podtopienia nie spowodują zalania potencjalnej zabudowy, a woda opadowa w całości powinna pomieścić się w obrębie den dolin potoków w obrębie analizowanego obszaru i w jego bezpośrednim sąsiedztwie. W przypadku lokalizacji nowej zabudowy należy zwrócić uwagę na właściwą drożność i wielkość przepustów drogowych.

W przypadku braku studium zagrożenia powodziowego należy przyjąć, iż zasięg stref zagrożenia powodziowego odpowiadającego przepływowi o prawdopodobieństwie wystąpienia 1 % pokrywa się z zasięgiem holocenów utworów fluwialnych terasy zalewowej (dno doliny).

Wody podziemne

Analizowany obszar Zabrze należy, zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną B. Paczyńskiego (1995), do regionu śląsko-krakowskiego (XII), subregionu triasu śląskiego (XII₁), rejonu gliwickiego - 450 (XII_{1B}).

Warunki geologiczne analizowanej części Zabrze sprzyjają występowaniu na jej terenie, znaczących z gospodarczego punktu widzenia, poziomów wodonośnych związanych z utworami czwartorzędu, triasu i karbonu.

Piętro wodonośne czwartorzędu cechuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi zależnymi od miąższości i wykształcenia litologicznego osadów. W

profilu piętra wodonośnego czwartorzędu stwierdzono występowanie od 1 do 3 poziomów.

Pierwszy z nich, poziom holoceniowy związany jest głównie z aluwiami rzecznyymi (piaski, gliny i mułki). Z uwagi na małą miąższość osadów, wykształcenie oraz ich skład granulometryczny, poziom ten zalega płytko (do 1 m) i występuje głównie w dolinach. Utwory budujące ten poziom są nasiąkliwe, wodochłonne lecz słabo wodoodpornie (przepuszczalne), toteż w okresach wilgotnych dna tych dolin są silnie podmokłe, z tendencją do zabagniania i zatorfiania.

Kolejne poziomy czwartorzędowe związane są z utworami rzecznotrudowymi, głównie glinami lodowcowymi. Utwory te zalegają zwartą pokrywą o zmiennej miąższości na wierzchołkach i zboczach triasowych. Wymienione poziomy są zasobne w wodę i tworzą często zwierciadło napięte. Poziom wody gruntowej w utworach glacialnych kształtuje się na głębokościach do ok. 4 m, nawiązując przy tym swoim kształtem do rzeźby terenu. Stąd w strefie dolin występuje on najczęściej do głębokości 2 m.

W profilu hydrogeologicznym triasowego piętra wodonośnego poziomy wodonośne występują w utworach wapienia muszlowego i retu. Warstwą rozdzielającą te poziomy są margliste utwory warstw gogolińskich, które na znacznych przestrzeniach uległy dolomitacji, redukcji lub zdyslokowaniu, tracąc właściwości izolujące. W związku z tym poziomy wodonośne wapienia muszlowego i retu traktuje się jako jeden, łączny kompleks wodonośny zwany kompleksem serii węglanowej triasu. Warstwy wodonośne triasu mają charakter szczelinowo-krasowy i w mniejszym stopniu porowo-szczelinowy.

Bardzo istotne znaczenie hydrogeologiczne i gospodarcze (z uwagi na dużą zasobność) mają poziomy wodonośne związane z utworami triasu. W analizowanym rejonie występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych 330 „Zbiornik Gliwice”. Obejmuje on swym zasięgiem cały opisywany obszar Zabrze.

W profilu hydrogeologicznym karbonu górnego występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych zbudowanych z piaskowców i mułowców. Poziomy te, o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych ilowców. W obszarach sedymentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami.

Podstawę drenażu karbońskich poziomów wodonośnych stanowią wyrobiska górnicze kopalń węgla kamiennego. Na obszarze Miasta poziom ten jest drenowany przez kopalnie, które pompują z poziomu karbońskiego znaczne ilości wody.

Gleby i szata roślinna

Opisane wyżej warunki budowy geologicznej i rzeźby analizowanej części Zabrze znalazły swoje odzwierciedlenie w wykształceniu się pokrywy glebowej.

Wszystkie typy gleb w obrębie analizowanego obszaru związane są z utworami czwartorzędowymi powszechnie budującymi jego powierzchnię, a ich zróżnicowanie zależne jest przede wszystkim od warunków wilgotnościowych. Stąd na terenach wyżej położonych zbudowanych z glin pylastych, piasków i żwirów glacialnych na suchym podłożu wykształciły się gleby bielcowe i pseudobielcowe (A). Tworzą one stosunkowo niewielkie, zwarte powierzchnie w północnej i środkowej części obszaru. Niemal na całym analizowanym obszarze relatywnie dużymi powierzchniami występują gleby brunatne wylugowane (Bw). Ich występowanie uzależnione jest litologicznie, występują na utworach zawierających więcej części koloidalnych (utwory gliniaste) i w miejscach o bardziej wilgotnym i nieprzepuszczalnym podłożu.

W zachodniej i wschodniej części obszaru występują niewielkie powierzchnie czarnych ziem zdegradowanych (Dz). Wykształciły się one w miejscach obniżen z płytkim poziomem wód gruntowych na utworach piaszczysto-gliniastych. Gleby te pierwotnie wykształciły się pod lasami, co spowodowało ich zakwaszenie i wylugowanie węglanów.

W dolinie Potoku Mikulczyckiego wykształciły się dwa typy mad: brunatne (południowa część) i glejowe.

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski analizowany obszar leży w prowincji **Niżowo-Wyżynnej**, działu **A** - Bałtyckiego, w poddziale **A4** - Pasa Wyżyn Środkowych, krainie **14** - Wyżyny Śląskiej, okręgu **a** - Zachodniego (Szafer, Zarzycki, 1977). Na skutek działalności człowieka szata roślinna tego obszaru jest dosyć mocno zmieniona i odbiega zasadniczo od układów pierwotnych, co wynika z porównania jej stanu aktualnego z mapą roślinności potencjalnej (Potencjalna., 1995). Roślinność przedstawia się jako mozaika zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych i antropogenicznych (Matuszkewicz, 2002). W krajobrazie dominują pola uprawne, przeważają agrocenozy pozbawione swoistych składników, obfitujące w gatunki o szerokiej tolerancji ekologicznej.

Odporność środowiska na degradację i zdolność do regeneracji

Ukształtowane na obszarze Miasta Zabrze środowisko jest poddawane stałej presji antropogenicznej w wyniku działalności rolniczej i przemysłowej. Dokonane dotychczas zmiany są nieodwracalne. Zagospodarowanie obszaru, nie pozwala na pełną regenerację środowiska w sensie powrotu do stanu naturalnego. Możliwe jest jednak w warunkach Miasta Zabrze kształtowanie trwałych wielkoprzestrzennych układów przyrodniczych dla zachowania istniejących walorów przyrodniczych.

b) tendencja do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Z uwagi na utrwalenie się na obszarze całego Miasta istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego dalsze zmiany w środowisku będą zachodziły bardzo powoli. Obecnie w obrębie analizowanego obszaru dominuje rolniczy krajobraz; w wyniku realizacji ustaleń Planu obszar zostanie zabudowany i zmieni się jego fizjonomia. W chwili obecnej obszar cechuje się utrwaloną strukturą powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, stąd przy braku realizacji ustaleń planu nie będzie wykazywał wyraźnych tendencji do zmian w okresie możliwym do przewidzenia. Stopniowej degradacji będą ulegały zasoby wód podziemnych, do których przedostawać się będą zanieczyszczenia z wód powierzchniowych. W analizowanej części obszaru proces ten jest szczególnie intensywny; dodatkowo wypłukiwane są tutaj zanieczyszczenia z powierzchniowych warstw gruntu.

3.2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Powierzchnię objętą projektem planu w całości zamierza się przeznaczyć pod zwartą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (**MN**), wielorodzinną (**MW**) oraz mieszaną (**MM**) wraz z towarzyszącym tej zabudowie układem komunikacyjnym. Z uwagi na to, iż zabudowanie tej powierzchni spowoduje trwałe zmiany w środowisku, należy uznać, iż jest to oddziaływanie **znaczące**. Stan środowiska na obszarze objętym projektem planu, w tym także na obszarze znaczącego oddziaływania na środowisko, opisano w rozdziale 3.1.

3.3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

c) *istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*

Na analizowanym obszarze nie występują obiekty i obszary przyrodniczo-cenne objęte ochroną prawną, z którymi mogłyby kolidować wprowadzane w projekcie Planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne. Jednakże w obrębie obszaru objętego projektem planu występują obszary przyrodniczo cenne proponowane do ochrony, w tym także do ochrony pomnikowej. Ochroną w formie pomników przyrody proponuje się objąć szpaler drzew w alei przy ulicy Nowodworskiej. W zapisach projektu planu wprowadzono nakaz ochrony drzew i zachowania alejowego charakteru samej ulicy Nowodworskiej.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną ani proponowanym do ochrony w formie Natura 2000.

Zastosowane w projekcie planu zapisy dotyczące ochrony środowiska są zbieżne z warunkami stawianymi w tym zakresie przez odpowiednie przepisy w odniesieniu do ochrony poszczególnych elementów środowiska.

3.4. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Na analizowanym obszarze Miasta Zabrze nie zostały dotychczas określone szczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Znajdują natomiast swoje odniesienie cele ochrony środowiska sformułowane na szczeblu krajowym a znajdujące swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych realizowanych w województwie śląskim. Należą do nich:

1. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2002;
2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr 11/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r.)

Z powyższych dokumentów dla Miasta Zabrze wynikają następujące ustalenia:

Ad. 1. Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2002:

Cel strategiczny:

Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni

Kierunki działań:

- Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami

- Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych
- Polepszenie jakości powietrza
- Ochrona przed hałasem
- Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych

Ad. 2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego:

- a) z diagnozy przeprowadzonej w planie województwa śląskiego wynikają dla Miasta Zabrze, następujące uwarunkowania związane z ochroną środowiska:
- w zakresie systemu obszarów chronionych występowanie na terenie Miasta, w jego północnym rejonie, fragmentu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 „Zbiornik Gliwice”,
 - występowanie obszarów gleb III-IV klasy bonitacyjnej,
- b) plan zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego wyznaczył cele i kierunki rozwoju. Dla ustaleń planistycznych istotne są następujące cele i kierunki rozwoju, obejmujące analizowaną część Zabrza:
- kształtowanie otwartych terenów zielonych, w powiązaniu z korytarzami ekologicznymi,
 - ochrona zasobów środowiska: wód podziemnych,
 - poprawa funkcjonowania gospodarki ściekowej na terenach występowania użytkowych zasobów wodnych (w obszarach występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wymagających szczególnej ochrony).

W związku z powyższym w projekcie planu przyjęto następujące ustalenia:

W zakresie gospodarki odpadami:

- 1) przyjmuje się kierunki gospodarowania odpadami określone w Programie Ochrony Środowiska, Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Zabrze;
- 2) utrzymuje się kontynuację wdrażania selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców oraz objęcie ich zorganizowaną zbiórką odpadów;
- 3) przyjmuje się selektywne gromadzenie odpadów powstających z działalności usługowej w odpowiednich pojemnikach. Sposób czasowego ich przechowywania powinien zabezpieczać je przed infiltracją wód opadowych;
- 4) nie przewiduje się możliwości lokalizacji wysypisk lub składowisk odpadów oraz lokalizacji zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów na analizowanym terenie Miasta.

W zakresie ochrony zasobów wodnych:

Analizowany obszar znajduje się w obrębie triasowego GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice” (wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 czerwca 2006 r. - Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878). Sposób zagospodarowania obszaru powinien zatem uwzględniać następujące zasady ochrony:

- 1) w obrębie zbiornika wód podziemnych powinny być lokalizowane jedynie przedsięwzięcia, dla których raport wykaże brak oddziaływania w zakresie zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych;
- 2) w obrębie zbiornika wód podziemnych nie należy lokalizować wysypisk i składowisk odpadów;
- 3) uzupełnić kanalizację na terenach występujących w obszarze zbiornika;
- 4) ograniczyć stosowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków szczególnie polegających na rozsączaniu bez wcześniejszego wykonania dokumentacji hydrogeologicznej; do czasu wybudowania kanalizacji nieczystości powinny być gromadzone w szczelnych, okresowo opróżnianych zbiornikach przydomowych;
- 5) zakazać wprowadzania ścieków do wód i gruntu;
- 6) zachować rygory uniemożliwiające infiltrację zanieczyszczeń do podłoża, a co za tym idzie ewentualne skażenie środowiska gruntowo-wodnego;
- 7) zachowanie stref buforowych (lasy i zarośla łęgowe, mokradła, łąki) w obrębie den dolinnych lub łóżyskach rzek i potoków w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń obszarowych i komunikacyjnych;
- 8) systematyczne ograniczanie dopływu zanieczyszczeń z terenów nieskanalizowanych poprzez:
 - a) rozbudowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach zabudowanych;
 - b) instalacji urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej;
 - c) budowę szczelnych zbiorników do czasowego gromadzenia nieczystości na terenach o rozproszonej zabudowie;
 - d) wypełnianie przez inwestorów nowych lub modernizowanych obiektów czy instalacji wymagań z zakresu ochrony wód;
- 9) zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych;

10) uzgadnianie jakiegokolwiek kolizji z ciekami lub zbliżenie inwestycji do koryta cieku z zarządzającym tym ciekiem.

W zakresie ochrony powietrza:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska;
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- 3) ograniczanie wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych do powietrza, poprzez optymalizację ruchu drogowego;
- 4) wprowadzenie zasady używania do ogrzewania pomieszczeń urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej i paliw proekologicznych dla przeciwdziałania powstawaniu niskiej emisji; zasada ta powinna być wprowadzona w formie nakazu dla obiektów użyteczności publicznej i produkcyjnych oraz przy stosowaniu zbiorowego ogrzewania.

W zakresie ochrony przed hałasem:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych;
- 2) budowę ekranów ochronnych w przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu.

W zakresie kształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych:

W zakresie kształtowania regionalnego systemu obszarów chronionych na obszarze objętym projektem planu nie występują elementy mogące wchodzić w skład takiego systemu.

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i ustalenia są w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska, pod warunkiem uzyskania zgody odpowiednich organów na zmianę gruntów klas wyższych na tereny budowlane. Proponowane kierunki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zgodne są także z kierunkami zawartymi w *Studium*.

Należy stwierdzić, iż żadne z przyjętych czy ustanowionych na forum międzynarodowym lub krajowym postanowień dotyczących ochrony środowiska nie zostanie naruszone w wyniku realizacji projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego. Nie zostanie także naruszona **zasada zrównoważonego rozwoju** (tzw. ekorozwoju).

3.5. Przewidywane znaczące oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 2, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

2) określa, analizuje i ocenia:

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Jak już wyżej zaznaczono, analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną ani proponowanym do ochrony w formie Natura 2000. W odległości ok. 6,5 km w kierunku północnym znajduje się

obszar proponowany do ochrony w formie obszaru Natura 2000 - PLH 240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”. Jednakże możliwość jakiegokolwiek oddziaływania będącego rezultatem zapisów zawartych w Planie na projektowany obszar Natura 2000 jest relatywnie nieznaczna, mimo stosunkowo niewielkiej odległości od tego obszaru. Stąd analizowane w dalszej części oddziaływania na środowisko będą dotyczyły jedynie zagadnień ogólnych.

Przewidywane oddziaływania na środowisko sprowadzają się do następujących zagadnień:

W zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną:

Analizowany teren stanowi relatywnie niewielką powierzchnię, stąd trudno mówić o bioróżnorodności obszaru. Cały analizowany obszar położony jest w mało zróżnicowanych warunkach, obejmujących głównie powierzchnie stoków. O bioróżnorodności terenu mogą stanowić tutaj niewielkie doliny potoków oraz pozostałe tereny zielone. Część istniejących dolin znajduje się w obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę kubaturową (**MM 02, 07-09, MW 14**). W efekcie realizacji projektu planu zmieni się dotychczasowa fizjonomia obszaru; niemal cały teren zostanie trwale zabudowany, co przyczyni się do zdecydowanego zubożenia różnorodności biologicznej na tym obszarze.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na różnorodność biologiczną **wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na ludzi:

Biorąc pod uwagę charakter omawianego terenu stanowiącego zwartą, głównie mieszkaniową, zabudowę miejską należy przyjąć, iż w okresach grzewczych może dochodzić do kumulacji zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia generowane będą z indywidualnych kotłowni zainstalowanych w budynkach jednorodzinnych. Źródłem zanieczyszczeń z emisji niskiej nie będą budynki zabudowy wielorodzinnej, podłączonej do centralnego systemu grzewczego. W ustaleniach Planu zawarto konieczność stosowania ekologicznych systemów grzewczych, zgodnych z wymogami ochrony środowiska. Można zatem przyjąć, iż w tym przypadku oddziaływanie na zdrowie ludzi będzie stosunkowo niewielkie, pod warunkiem, że w indywidualnych kotłowniach nie

będą spalane śmieci (w tym szczególnie szkodliwy i jednocześnie powszechnie używany polimer).

W analizowanym terenie nastąpi wzrost emitowanego hałasu związany z lokalnym ruchem pojazdów samochodowych. Ponadto projektowana działalność wytwórcza planowana na obszarach przeznaczonych pod taką działalność może stanowić potencjalne źródło hałasu, którego poziom zależny będzie od rodzaju prowadzonej działalności. Poziom ten nie będzie mógł przekraczać poziomu dopuszczalnego, a emitowany hałas nie będzie mógł oddziaływać na tereny sąsiednie, zwłaszcza ze stałym pobytem ludzi (mieszkaniowe) zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U.2007.120.826).

W analizowanym terenie emitowane pola elektromagnetyczne związane są z lokalizacją stacji transformatorowych oraz przebiegiem istniejącej linii energetycznej dla której ustanowiono wolny od zabudowy tzw. pas techniczny. Nie można również wykluczyć pojawienia się nowych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego związanego z systemami telefonii komórkowej. Oddziaływanie stacji telefonii komórkowej normowane jest odpowiednimi przepisami. W pewnych przypadkach konieczne jest wykonanie raportu oddziaływania na środowisko. W żadnym przypadku strefa zabudowy mieszkaniowej nie może znaleźć się w zasięgu szkodliwego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego określonego w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz.U.2003.192.1883).

Biorąc pod uwagę definicję poważnej awarii przemysłowej zawartą w art. 3 w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 roku w *sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* (Dz.U.2002.122.1055) należy stwierdzić, iż na analizowanym obszarze nie wystąpią warunki do powstania takich awarii.

Analizowany obszar położony jest poza terenami dolinnymi, co powoduje, iż nie znajduje się w zasięgu zagrożenia powodziowego.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na ludzi **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zwierzęta:

Użytkowane rolniczo tereny stanowiły dotychczas także bazę żywieniową dla zwierzyny łownej. Wraz ze zmianą funkcji terenu i jego zabudowaniem (ogrodzeniem) tereny te przestaną pełnić taką rolę. Także zwierzyna towarzysząca terenom rolniczym będzie musiała przenieść się na tereny sąsiednie. Bezpowrotnie zostaną zlikwidowane siedliska gatunków zwierząt i ptaków charakterystycznych dla gruntów ornych (zwierzyny polnej) zamieszkująca zarówno tereny otwarte pól uprawnych jak i zakrzewienia śródpolne i występujące na miedzach. Prawdopodobnie wśród tych gatunków znajdą się także gatunki chronione.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zwierzęta **wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na rośliny:

Użytkowane dotychczas tereny rolnicze stanowiły także siedliska dziko rosnących gatunków roślin, które mogły towarzyszyć zwłaszcza zakrzewieniom śródpolnym i miedzom. Po zabudowaniu obszaru siedliska te bezpowrotnie znikną, a pojawią się gatunki charakterystyczne dla terenów zabudowanych, tzw. gatunki ruderalne. Prawdopodobnie wśród gatunków usuniętych znajdą się także gatunki chronione.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na rośliny **wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na wodę:

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach planu wprowadzono nakaz stosowania rozdzielczego systemu kanalizacji; ścieki docelowo kierowane będą do oczyszczalni komunalnej.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych. Ograniczeniu zanieczyszczeń służą także odpowiednie zapisy w projekcie planu dotyczące zasad gospodarki odpadami oraz odprowadzania ścieków.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na wodę **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powietrze:

Nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń gazowo-pyłowych spowodowanego zmianą przeznaczenia terenu. Pewien wzrost zanieczyszczeń może się pojawić w związku z projektowaną działalnością wytwórczą na działce **UR**. Na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia tych zanieczyszczeń z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju przedsięwzięcia mogą zostać uruchomione w obrębie nowych obszarów przeznaczonych pod działalność wytwórczą. Jednakże planowana działalność będzie miała formę małych zakładów rzemieślniczych, służących zaspokajaniu lokalnych potrzeb. Ewentualna działalność wytwórcza podlegać będzie stosownym przepisom prawnym z zakresu oddziaływań na środowisko.

Poza tym wzrost zanieczyszczeń związany będzie z potrzebą ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych i usługowych. Także w związku z nasilonym ruchem pojazdów w obrębie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej notowane będą wyższe wartości zanieczyszczeń. Projektowane dogęszczenie zabudowy spowoduje wzrost ilości źródeł emisji niskiej. Źródłami tej emisji będą jednorodzinne budynki mieszkalne nie podłączone do centralnego systemu ciepłowniczego. Na obecnym etapie trudno przewidzieć stosunek liczby takich budynków do budynków wielorodzinnych podłączonych do systemu ciepłowniczego. Jednakże należy przyjąć, iż zanieczyszczenia ze źródeł emisji niskiej mogą mieć istotny wpływ na wzrost zanieczyszczenia powietrza, szczególnie w okresach grzewczych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na powietrze **wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na powierzchnię ziemi:

W przypadku analizowanej części Zabrze nie zachodzi konieczność przeprowadzania znacznych prac ziemnych związanych z planowanymi inwestycjami. Mimo to w każdym przypadku należy do niwelacji stosować materiał odpadowy dopuszczony do tego celu właściwymi przepisami. Nie mogą być używane odpady zaliczane do kategorii odpadów niebezpiecznych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001.112.1206)).

W zakresie oddziaływań na krajobraz:

W wyniku zmian znaczna część obszaru zostanie wyłączona z produkcji rolniczej i przeznaczona pod zabudowę. W konsekwencji zmianie ulegnie istniejący krajobraz.

Dotychczasowy krajobraz rolniczy ulegnie zmianie na rzecz krajobrazu z zabudową jedno i wielorodzinną. Zabudowa jednorodzinna łatwo wkomponowuje się w krajobraz dzięki towarzyszącej jej zieleni ogrodowej. Ograniczenie wysokości zabudowy wielorodzinnej do 20 m może spowodować, iż zabudowa taka stanie się dominantą w krajobrazie najbliższego otoczenia.

W przypadku zmiany sposobu użytkowania obszar zostanie trwale zabudowany i zmieni się jego fizjonomia. Realizacja projektowanego planu spowoduje powstanie nowej zwartej jednostki osadniczej w dotychczasowej przestrzeni rolniczej.

Realizowana i projektowana nowa zabudowa mieszkaniowa sprzyja uporządkowaniu krajobrazu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na krajobraz **wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zasoby naturalne:

Do zasobów środowiska na terenie analizowanej części Zabrza zaliczyć należy:

- wyższe klasy gleb na gruntach mineralnych;
- zasoby wód powierzchniowych;
- zasoby wód podziemnych w GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice”;
- wynikające z bonitacji przyrodniczej obiekty i powierzchnie przyrodniczo cenne (zadrzewienia, obszary dolinne i powierzchnie wodne).

W wyniku realizacji projektowanego planu nastąpi trwale wyłączenie części gruntów z potencjalnej produkcji rolniczej (obecnie grunty są często odłogowane). Zdecydowana większość gruntów ornych przeznaczonych pod zabudowę stanowi tereny z glebami klas wyższych (chronionych).

Rozwój budownictwa w analizowanym rejonie spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę, które pokrywane będzie z lokalnych sieci wodociągowych (zasobów lokalnych).

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zasoby naturalne **nie wystąpią oddziaływania znaczące.**

W zakresie oddziaływań na zabytki:

W analizowanym rejonie nie występują obiekty zabytkowe ani znane stanowiska archeologiczne.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na zabytki **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

W zakresie oddziaływań na dobra materialne:

Na obszarze objętym planem występują dobra kultury materialnej – budynki mieszkalne zlokalizowane przy ul. Nowodworskiej nr 3 i 4. W zapisach projektu planu wprowadzono nakaz traktowania opisanych budynków podobnie jak obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej i w przypadku prowadzenia jakichkolwiek prac należy je uzgodnić z właściwym urzędem ochrony zabytków.

Reasumując, należy stwierdzić, iż w zakresie oddziaływań na dobra materialne **nie wystąpią oddziaływania znaczące**.

Z uwagi na to, iż obszar projektowanej zmiany planu obejmuje ubogie przyrodniczo tereny rolnicze, nie występują w nim chronione siedliska przyrodnicze. Zatem projektowana zmiana będzie miała bardzo ograniczony wpływ na elementy chronione przyrody ożywionej. Oddziaływania te wynikające z:

- a) istnienia przedsięwzięcia,
- b) wykorzystywania zasobów środowiska,
- c) emisji,

będą następujące w zakresie:

- 1) oddziaływań **bezpośrednich** – *projektowana zmiana zagospodarowania bezpośrednio wpłynie na zmianę warunków siedliskowych w rejonie przeznaczonym pod zabudowę kubaturową;*
- 2) oddziaływań **pośrednich** – *nie przewiduje się;*
- 3) oddziaływań **wtórnych** – *nie przewiduje się;*
- 4) oddziaływań **skumulowanych** – *nie przewiduje się;*
- 5) oddziaływań **krótkoterminowych** – *nie przewiduje się;*
- 6) oddziaływań **średnioterminowych** – *nie przewiduje się;*
- 7) oddziaływań **długoterminowych** – *nie przewiduje się;*
- 8) oddziaływań stałych – *projektowana zmiana zagospodarowania na stałe zmieni warunki siedliskowe w rejonie przeznaczonym pod zabudowę kubaturową;*

9) oddziaływań **chwilowych** – *nie przewiduje się*.

Należy tu zauważyć, iż oddziaływanie projektowanej zmiany zagospodarowania analizowanego terenu będzie miało **wpływ negatywny** na środowisko, zwłaszcza z uwagi na trwałe wyłączenie z produkcji rolnej powierzchni gleb, w tym także klas wyższych.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się znacznego wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą zagospodarowania terenu z uwagi na niewielką uciążliwość przewidywanej działalności usługowej związanej głównie z zaspokojeniem doraźnych potrzeb miejscowej ludności.

Jednakże pewne zagrożenie dla środowiska może być związane z projektowaną działalnością wytwórczą, przy czym na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia niekorzystnego oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju działalności zostaną na analizowanym terenie uruchomione.

Dla ochrony zdrowia ludzi wprowadzono nakaz ograniczenia uciążliwości (w tym także hałasu) przy realizacji usług i produkcji do granic działki, do której inwestor posiada tytuł prawny.

Przedstawiony projekt planu zawiera rozwiązania, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia inwestycji uwarunkowania ekofizjograficzne. Niekorzystne rozwiązania dotyczą (zał. 2):

- 1) lokalizacji potencjalnej zabudowy kubaturowej (w tym mieszkaniowej) na gruntach położonych w dnach dolin, które stanowią drogi skoncentrowanego spływu wód powierzchniowych po opadach – **02.MM, 07.MM, 08.MM, 14.MW, 16.UR/UK/UE/UH;**

Ponadto niekorzystne rozwiązania dotyczą zajmowania znacznych powierzchni gleb klas wyższych pod zagospodarowanie inne niż rolnicze (zabudowa mieszkaniowa). Jednak należy zaznaczyć, iż w analizowanym rejonie występują wyłącznie wyższe klasy

gleb, stąd nie ma innej możliwości wydzielenia terenów pod funkcje inne niż rolnicze w tej części Zabrza.

4. ROZWIĄZANIA OCHRONNE PRZYJĘTE W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

4.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Dla przeciwdziałania negatywnym skutkom potencjalnych oddziaływań zmiany zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego przewidziano w ustaleniach planu:

a) w zakresie ochrony powietrza i klimatu

Przewiduje się stosowanie do ogrzewania pomieszczeń ciepła z proekologicznych systemów grzewczych. W ustaleniach planów sugeruje się konieczność stosowania takich systemów grzewczych. W przypadku działalności usługowej i wytwórczej wprowadzić należy nakaz stosowania systemów proekologicznych do ogrzewania obiektów kubaturowych. Natomiast w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej nakazy takie pozostaną nieskuteczne. Możliwe jest jedynie wprowadzanie programów zachęcających do stosowania w ogrzewaniu pomieszczeń kubaturowych systemów proekologicznych (np. dofinansowywanie do zakupu droższych ale sprawniejszych urządzeń grzewczych itp.). Poważnym mankamentem

utrudniającym wdrażanie proekologicznych systemów grzewczych jest obecnie brak jednoznacznych programów w tym zakresie ze strony Państwa oraz niestabilność cen podstawowych nośników energii. W dalszym ciągu najtańszym sposobem ogrzewania są systemy oparte na spalaniu węgla kamiennego, które są najmniej efektywne i najbardziej uciążliwe dla środowiska.

b) w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

Zmiana przeznaczenia spowoduje konieczność przeprowadzenia prac niwelacyjnych, w trakcie których dojdzie do naruszenia wykształconych struktur glebowych i uszczelnienia tej powierzchni w przypadku jej utwardzania. Do niwelacji terenu nie należy używać odpadów niebezpiecznych.

W celu zminimalizowania skutków przekształceń w ustaleniach planu zawarto zapisy nakazujące pozostawienie określonych części powierzchni działek jako powierzchni biologicznie czynnych, a więc zakazuje się całkowitego zabudowywania powierzchni. Przeciwdziałać to będzie nadmiernemu zagęszczaniu zabudowy.

Wskazane jest, aby na jak największej części działki nie doszło do naruszenia naturalnego profilu glebowego.

c) w zakresie ochrony złóż kopalin

W obrębie analizowanego obszaru nie występują udokumentowane złoża kopalin ujęte w krajowym bilansie złóż.

d) w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych

Dla ochrony wód podziemnych i powierzchniowych w ustaleniach planu wprowadzono zakaz zrzucania ścieków do wód powierzchniowych i gruntu. Ścieki docelowo kierowane będą wyłącznie system kanalizacji rozdzielczej do oczyszczalni miejskiej, wprowadzono zakaz instalacji indywidualnych oczyszczalni ścieków.

Ponadto w celu ochrony wód wprowadzono nakaz wydzielania miejsc do gromadzenia odpadów oraz likwidację istniejących składowisk odpadów i śmieci.

Wszystkie ścieki odprowadzane do wód powierzchniowych muszą spełniać warunki określone przez właściwe normy i dysponentów sieci kanalizacyjnych i sieci wód powierzchniowych.

Na analizowanym obszarze występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP nr 330 „Zbiornik Gliwice”, określony w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27

czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz.U.2006.126.878).

e) w aspekcie ochrony świata zwierzęcego i roślinnego

Ogół zmian objętych projektem planu nastąpi na terenach od dawna przekształconych antropogenicznie. W obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę nie występują obiekty przyrody prawnie chronione. Niemniej w ustaleniach planu zapisano konieczność ochrony niektórych obszarów przyrodniczo cennych. Strefy takie zostały zwaloryzowane dla obszaru całego Miasta w osobnym opracowaniu. Występujące na analizowanym terenie obszary proponowane do ochrony (nr 24a, 24c wg „Waloryzacja przyrodnicza...” Cempulik, 1994) znajdują się częściowo w obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

W obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę nie występują obiekty przyrody prawnie chronione, w tym także obszary objęte ochroną w formie **Natura 2000**.

f) w aspekcie ochrony ekosystemów i krajobrazu

W przypadku zmiany sposobu użytkowania obszar zostanie trwale zabudowany i zmieni się jego fizjonomia.

System dolinny analizowanego terenu, stanowiący lokalne szlaki ekologiczne, znajduje się częściowo w obrębie obszarów przeznaczonych pod zabudowę. Należy także zwrócić uwagę, iż na omawianym obszarze projektuje się nowy układ sieci drogowej udostępniającej przyszłe tereny mieszkaniowo-usługowe. W przypadku przebiegu nowych traktów przez doliny rzeczne należy koniecznie przy ich budowie zaprojektować i wykonać odpowiednie przejścia ekologiczne.

Analizowany obszar nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000, ani nie sąsiaduje z takim obszarem.

Na analizowanym obszarze nie przewiduje się prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej dla środowiska, stąd nie ma potrzeby stosowania kompensacji przyrodniczej.

W trakcie sporządzania projektu Planu równocześnie sporządzano Prognozę oddziaływania projektu planu na środowisko. Stąd przedstawione w projekcie Planu rozwiązania stanowią rozwiązania najbardziej optymalne w danej sytuacji. Rozwiązania te uwzględniają zarówno potrzeby Miasta, jak i potrzeby ochrony środowiska.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje duża intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

W ustaleniach planów zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów. Zwraca się także uwagę na konieczność stosowania najnowszych osiągnięć w zakresie pozyskiwania energii cieplnej, koniecznej do ogrzewania budynków. Pozwoli to ograniczyć niską emisję, szczególnie uciążliwą w okresach grzewczych.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

4.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 3, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

3) przedstawia:

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Z uwagi na to, iż analizowany obszar:

- 1) nie znajduje się w obrębie obszaru chronionego Natura 2000,
- 2) nie sąsiaduje z obszarem chronionym Natura 2000,
- 3) w żaden sposób nie ma możliwości oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000,

nie rozpatrywano rozwiązań alternatywnych.

5. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie wykonano na podstawie szczegółowej analizy dostępnych materiałów archiwalnych i badań terenowych. Szczególnie przydatne było opracowanie ekofizjograficzne analizowanego obszaru wykonane w 2007 roku. Dla oceny zmian przestrzennych w krajobrazie wykorzystano kolorowe zdjęcia lotnicze wykonane w 1998 roku w ramach programu PHARE oraz zdjęcia lotnicze czarno-białe z 2002 r. Dane z tych zdjęć zostały pozyskane metodami fotointerpretacyjnymi i porównane z podobnymi danymi uzyskanymi ze starszych map topograficznych. Metoda ta pozwoliła na określenie dynamiki i kierunków zmian zachodzących w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym obszaru Miasta. Pomocne także były mapy sozologiczne i hydrograficzne w skali 1 : 50 000.

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru Miasta opracowane przez różne instytucje, a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Wykorzystano także dokumenty planistyczne dotyczące województwa śląskiego, takie jak:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015, Katowice 2000;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Katowice 2004 wraz z prognozą;
- Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego - Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, lipiec 2003.

W załączeniu do Prognozy przedstawiono elementy środowiska przyrodniczego warunkujące kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z opracowania ekofizjograficznego (zał. 1) oraz wskazano na kopii rysunku planu miejsca potencjalnych sytuacji konfliktowych rozwiązań planu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi (zał. 2). Należy tu także dodać, iż w załączniku 2 **nie zaznaczono** jako sytuacje konfliktowe zajęcia części gleb klas wyższych pod zagospodarowanie inne niż rolnicze (zabudowa mieszkaniowa). Jest to spowodowane tym, że gleby takie w analizowanym rejonie stanowią niemalże wyłączne klasy gleb; gleby klas niższych po prostu nie występują.

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Z uwagi na niewielki stosunkowo obszar objęty zmianą planu oraz jednokierunkowy model projektowanych zmian, nie ma potrzeby przeprowadzania analizy skutków realizacji projektowanego planu. Tym bardziej, że projektowana zmiana w żaden sposób nie będzie wpływać na obszar Natura 2000. W zakresie skutków realizacji projektu w zupełności wystarczą systemy monitoringu regionalnego realizowane w odniesieniu do stanu sanitarnego powietrza, stanu czystości wód powierzchniowych i wód podziemnych.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 50 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko. Nie sprzyjają takiemu oddziaływaniu także istniejące powiązania elementów środowiska. Jedyne wpływy jakiego można się dopatrywać, to oddziaływania napływających z obszaru Czech (Karwina) zanieczyszczeń powietrza, które mogą stanowić jedynie tło zanieczyszczeń ogólnych.

8. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszy rozdział wypełnia zalecenia zawarte w art. 51, pkt 2, ust. 1, lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U.2008.199.1227):

Art. 51.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Opracowywana prognoza odnosi się do projektu planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Słoneczna Dolina w Zabrze, obejmującego obszar ograniczony ulicami: M. Mielżyńskiego, W. Korfatego, J. Heweliusza, R. Szkubacza.

Ocenę potencjalnych zagrożeń dla środowiska powstałych w wyniku realizacji planu należy rozpatrywać w dwóch aspektach. Pierwszy, to negatywne skutki oddziaływania zmian w zagospodarowaniu przestrzennym na środowisko, drugi natomiast, to właściwości środowiska i ich potencjalnie negatywny wpływ na przyjęte w planie rozwiązania w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru.

Nie przewiduje się wzrostu zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi spowodowanego zmianą zagospodarowania terenu z uwagi na niewielką uciążliwość przewidywanej działalności usługowej związanej głównie z zaspokojeniem doraźnych potrzeb miejscowej ludności. Jednakże pewne zagrożenie dla środowiska może być związane z projektowaną działalnością wytwórczą, przy czym na obecnym etapie nie można jeszcze określić stopnia niekorzystnego oddziaływania na środowisko tych przedsięwzięć z uwagi na to, iż nie wiadomo jakiego rodzaju działalności zostaną na analizowanym terenie uruchomione.

Dla ochrony zdrowia ludzi wprowadzono nakaz ograniczenia uciążliwości (w tym także hałasu) do granic działki przy realizacji obiektów usługowych lub usług prowadzonych w obrębie zabudowy mieszkaniowej.

Przedstawiony projekt Planu zawiera rozwiązania, które mogą stanowić źródło konfliktu z potrzebami ochrony środowiska, zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi lub stanowią niekorzystne z punktu widzenia inwestycji uwarunkowania ekofizjograficzne.

Analizowany obszar znajduje się w odległości ok. 50 km od granicy Państwa. Stąd nie ma możliwości bezpośredniego oddziaływania transgranicznego na środowisko.

Należy tu zaznaczyć, iż analizowany obszar nie znajduje się w obrębie i nie sąsiaduje z obszarem objętym ochroną ani proponowanym do ochrony w formie Natura 2000. W odległości ok. 6,5 km w kierunku północnym od analizowanego terenu znajduje się południowy kraniec obszaru proponowanego do ochrony w formie Natura 2000 – PLH240003 „Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie”.

Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze wykazuje, iż zapisy planów uwzględniają zasadę ekorozwoju. Wprowadzane zmiany zagospodarowania przestrzennego cechuje duża intensywność zmian, w związku z jednokierunkowym modelem przyjętych rozwiązań.

W ustaleniach planów zawarto możliwe ograniczenia szkodliwego oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów. Zwraca się także uwagę na konieczność stosowania najnowszych osiągnięć w zakresie pozyskiwania energii cieplnej, koniecznej do ogrzewania budynków. Pozwoli to ograniczyć niską emisję, szczególnie uciążliwą w okresach grzewczych.

Proekologiczny kierunek zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zabrze przyjęty został w strategii rozwoju Miasta wyrażonej w *Studium*.

9. MATERIAŁY ARCHIWALNE WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W opracowaniu wykorzystano następujące materiały archiwalne:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze, 1999 r.
- 2) Informacje zawarte w odpowiedziach na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania planu.
- 3) Warunki ekofizjograficzne Miasta Zabrze z 2007 r.
- 4) Zdjęcia lotnicze wykonane w 1998 r. w ramach programu PHARE (barwne).
- 5) Zdjęcia lotnicze wykonane w 2002 r. (czarno-białe).
- 6) Przeglądowa Mapa Geologiczna Polski, 1:200 000 ark. Bytom, 1:50 000.
- 7) Mapa Geologiczna Szczegółowa Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, z objaśnieniami.
- 8) Mapa geologiczno-gospodarcza Polski, 1:50 000, ark. 910 Bytom, PIG-MOŚNiL, Warszawa, 1997.
- 9) Mapa hydrograficzna 1 : 50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 2001.
- 10) Mapa sozologiczna 1 : 50 000, ark. M-34-50-D Bytom. Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1995.
- 11) Mapa glebowo-rolnicza Miasta Zabrze, 1 : 5 000.

Całość została uzupełniona informacjami i wywiadami uzyskanymi w czasie obserwacji terenowych przeprowadzonych dla potrzeb prognozy.

10. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* – (tekst jednolity Dz.U.2007.19.115).

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* – (tekst jednolity Dz.U.2001.142.1591).

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* – (tekst jednolity Dz.U.2005.45.435).

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. *Prawo geologiczne i górnicze* – (tekst jednolity Dz.U.2005.228.1947).

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane* – (tekst jednolity Dz.U.2006.156.1118).

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych* – (tekst jednolity Dz.U.2004.121.1266).

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* – (tekst jednolity Dz.U.2005.236.2008).

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o *zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest* - (Dz.U.1997.101.628).

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o *gospodarce nieruchomościami* – (tekst jednolity Dz.U.2004.261.2603).

Ustawa z dnia 26 lipca 2000 r. o *nawozach i nawożeniu* – (Dz.U.2000.89.991).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o *odpadach* – (tekst jednolity Dz.U.2007.39.251).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* – (tekst jednolity Dz.U.2008.25.150).

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne* – (tekst jednolity Dz.U.2005.239.2019).

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – (Dz.U.2003.80.717 z późniejszymi zmianami).

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – (Dz.U.2003.162.1568 z późniejszymi zmianami).

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* – (Dz.U.2004.92.880 z późniejszymi zmianami).

Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o *zmianie ustawy o zakazie stosowania azbestu* - (Dz.U.2005.10.72).

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie - (Dz.U.2007.75.493).

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – (Dz.U.2008.199.1227).

Ustawa z dnia 18 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych – (Dz.U.2008.237.1657).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych - (Dz.U.1998.126.839).

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie – (Dz.U.1999.43.430).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie - (Dz.U.2001.92.1029).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów - (Dz.U.2001.112.1206).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 roku w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - (Dz.U.2002.58.535).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – (Dz.U.2002.75.690 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu - (Dz.U.2002.87.798).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości - (Dz.U.2002.122.1055).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych - (Dz.U.2002.155.1298).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września z 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi - (Dz.U.2002.165.1359).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - (Dz.U.2002.204.1728).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu - (Dz.U.2003.1.12).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów - (Dz.U.2003.192.1883).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - (Dz.U.2004.229.2313).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie warunków, w których uznaje się, że odpady są niebezpieczne - (Dz.U.2004.128.1347).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną - (Dz.U.2004.220.2237).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko - (Dz.U.2004.257.2573 z późniejszymi zmianami).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 maja 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko - (Dz.U.2005.92.769).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 - (Dz.U.2005.94.795).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach - (Dz.U.2005.230.1960).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym

ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - (Dz.U.2006.58.535).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych - (Dz.U.2006.126.878).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego - (Dz.U.2006.137.984).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku - (Dz.U.2007.120.826).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko - (Dz.U.2007.158.1105).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – (Dz.U.2007.179.1275).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu - (Dz.U.2008.47.281).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – (Dz.U.2008.198.1226).

Uchwała Nr XV/195/99 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 22 listopada 1999 r. w sprawie „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze*”.

Uchwała Nr XXII/276/08 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrzu, obejmującego obszar ograniczony ulicami: M. Mielżyńskiego, W. Korfantego, J. Heweliusza, R. Szkubacza.*